

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТАНДАРТУ «БАЗЕЛЬ Ш» І НОВІ ВИМОГИ ДО БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

У статті надано дослідження причин та наслідків використання похідних фінансових інструментів, які призвели до світової фінансової кризи. Проаналізовано вплив кризи на банківську систему України. Сформовані рекомендації щодо поступового впровадження Україною нового стандарту «Базель Ш».

The article provided the causes and consequences of the use of derivative financial instruments, which led to the global financial crisis. Make the analysis to influence of the crisis on the banking system of Ukraine. To formed recommendations for the gradual adoption by Ukraine of the new standard "Basel III».

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підходи до регулювання банківських ризиків вимагають постійного оновлення. Це є наслідком постійного ускладнення банківської діяльності у зв'язку з появою нових банківських продуктів і технологій та зростанням обсягів фінансових операцій. Органам банківського нагляду став необхідним спосіб, за допомогою котрого, було б можливо контролювати діяльність комерційних банків в нових умовах. З кінця 1980-х років органи банківського контролю різних країн почали консультації, наслідком яких стала ініціатива Банка міжнародних розрахунків і Базельського комітету з банківського нагляду щодо розробки єдиних стандартів прийняття банківських ризиків («Базель I», «Базель II», «Базель III»).

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Система управління банківськими ризиками є достатньо детально теоретично розробленою і широко впровадженою в українську банківську практику на основі міжнародних стандартів [1,2,3,4,5]. Загальний погляд на систему банківського ризик-менеджменту включає наступні позиції:

1. Ризик є невід'ємною частиною банківської діяльності. Процес управління ризиками є спрямованим на забезпечення отримання банком відповідної винагороди за прийняття ризику.
2. В залежності від зв'язку між ризиками і доходами, ризики поділяють на 2 групи: а) ризики, що піддаються кількісній оцінці (фінансові ризики); б) ризики, що не піддаються кількісній оцінці (не фінансові ризики).
3. Ризики діяльності банку виникають на основі внутрішніх (ендогенних) і зовнішніх (екзогенних) факторів.
4. Виділяються категорії банківських ризиків (перелік не є вичерпаним): кредитний ризик; ризик ліквідності; ризик зміни процентної ставки; ринковий ризик; валютний ризик; операційно-технологічний ризик; ризик репутації; юридичний ризик; стратегічний ризик.
5. Методики кількісної оцінки ризиків мають базуватися на критерії економічної вартості капіталу та потребі підтримання капіталу на рівні, який є необхідним для компенсації ризиків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Залишаються дискусійними наступні теоретичні питання: трактування природи і сутності банківських